

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 19 augustus 2021, nr. WJZ/ 21159360, tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2021 in verband met een verhoging van het subsidieplafond en enkele wijzigingen van de module Versnelde klimaatinvesteringen in de industrie en een openstelling en wijziging van de submodule Topsector Energiestudies Industrie

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

Gelet op de artikelen 2, 4, 5, 15, 16 en 25 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies;

Besluit:

ARTIKEL I

De Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 4.2.112, onderdeel b, wordt na 'milieustudie' de zinsnede ', waaronder een procesefficiëntiestudie' ingevoegd.

B

Na artikel 4.2.114 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

4.2.114a Subsidiabele kosten

1. In geval van een haalbaarheidsstudie komen de kosten als bedoeld in artikel 25, vierde lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening voor subsidie in aanmerking.
2. In geval van een milieustudie, niet zijnde een procesefficiëntiestudie, komen de kosten als bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening voor subsidie in aanmerking.
3. In geval van een procesefficiëntiestudie komen de kosten als bedoeld in artikel 49, tweede lid, van de algemene groepsvrijstellingsverordening voor subsidie in aanmerking, voor zover het gaat om aan derden verschuldigde kosten.
4. In geval van een vergelijkbare studie komen de kosten van de studie in aanmerking voor subsidie.

C

Onder vervanging van de punt aan het slot van artikel 4.2.117, onderdeel g, onder 3°, door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

- h. de aanvraag betrekking heeft op een procesefficiëntiestudie waarvoor de te verlenen subsidie minder dan € 50.000 zou bedragen.

D

In artikel 4.6.3, zesde lid, wordt '€ 3.000.000' vervangen door '€ 15.000.000'.

E

In artikel 4.6.6 wordt 'de periode van de datum van aanvang van het project tot en met 31 december 2023' vervangen door 'drie jaar'.

F

Aan artikel 4.6.7 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het tweede lid kunnen bij de berekening van de terugverdientijd, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, bedrijfsspecifieke energieprijzen gehanteerd worden die afwijken van de standaardwaarden in bijlage 10a van de Activiteitenregeling milieubeheer, indien de aanvrager aantoont dat de in artikel 4.6.2 bedoelde investeringen geen energiebesparende maatregelen zijn als bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

G

Bijlage 4.2.16 wordt vervangen door de bij deze wijzigingsregeling gevoegde bijlage.

ARTIKEL II

De tabel, behorende bij artikel 1 van de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2021, wordt als volgt gewijzigd:

1. Na de rij betreffende titel 4.2, Topsector energieprojecten, artikel 4.2.113, wordt een rij ingevoegd, luidende:

				15-09-2021 t/m 14-12-2021	€ 7.500.000
--	--	--	--	------------------------------	-------------

2. In de rij betreffende titel 4.6, Versnelde klimaatinvesteringen in de industrie, artikel 4.6.2, wordt '€ 28.000.000' vervangen door '€ 82.000.000'.

ARTIKEL III

1. Artikel I, onderdelen A tot en met C en G, en artikel II, onderdeel 1, treden in werking met ingang van 15 september 2021.
2. Artikel I, onderdelen D tot en met F, treden in werking met ingang van 1 september 2021.
3. Artikel II, onderdeel 2, van deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 19 augustus 2021

*De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat – Klimaat en Energie,
D. Yeşilgöz-Zegerius*

BIJLAGE BEHORENDE BIJ ARTIKEL I, ONDERDEEL G

Bijlage 4.2.16. behorende bij artikel 4.2.112 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (Programmalijnen Topsector Energiestudies Industrie)

1. Inleiding

Deze bijlage beschrijft de programmatische afbakening van Topsector Energiestudies voor de industrie. Topsector Energiestudies Industrie kunnen haalbaarheidsstudies, milieustudies of vergelijkbare studies zijn. Deze studies helpen de aanvrager te besluiten over het wel of niet starten van en investeren in een mogelijk pilot-, demonstratie- of Versnelde klimaatinvestering (VEKI)-project.

Een *haalbaarheidsstudie* bestaat uit het onderzoek en de analyse van het potentieel van een afgebakend onderzoeks- en ontwikkelingsproject (O&O-project) dat een specifieke technologie of specifiek concept betreft. Deze studie gaat dus vooraf aan een mogelijk O&O-project. Dit valt onder artikel 25 van de algemene groepsvrijstellingsverordening (hierna: AGV). In deze subsidiemodule gaat het om de haalbaarheid van pilotprojecten, zoals bedoeld in de definitie van experimentele ontwikkeling.¹ Een *milieustudie* is een studie ter voorbereiding op milieu-investeringen in een demonstratieproject of een VEKI-project. Bij een milieustudie is de vraag welke investeringen nodig zijn om een hoger niveau aan milieubescherming te bereiken. Een milieustudie helpt een onderneming de milieu-uitgangssituatie te bepalen en een keuze te maken tussen verschillende opties. Pre-engineering kan daar onderdeel van zijn. Dit type studies valt onder artikel 49 van de AGV. Demonstratieprojecten die in aanmerking zouden komen voor de DEI+, zoals beschreven in paragraaf 4.2.10 van deze regeling en VEKI-projecten die in aanmerking zouden komen voor de VEKI-regeling, zoals opgenomen in titel 4.6 van deze regeling, zijn dat. Voor studies ter voorbereiding op investeringen in een demonstratie- of VEKI-project waar dat niet het geval is, zoals bijvoorbeeld in het geval van geavanceerde biobrandstoffen, is een de-minimisverklaring vereist. Deze laatste studies worden *vergelijkbare studies* genoemd. Voor alle typen studies geldt dat ze moeten vallen binnen de vraagstukken/onderwerpen voor studies van de programmalijnen, zoals hierna beschreven.

Van belang is dat de studies worden gedaan door een onderneming of een samenwerkingsverband, waarbinnen minimaal één van de partijen een belanghebbende van de resultaten is. De resultaten moeten rechtstreeks toepasbaar zijn binnen of door een van de organisaties in het samenwerkingsverband, zodat deze maximaal worden benut.

Doel

Het Klimaatakkoord² heeft een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met ten minste 49 procent ten opzichte van 1990. Doel van deze subsidiemodule is het ondersteunen van *haalbaarheidsstudies naar pilotprojecten en milieustudies naar demonstratieprojecten* die bijdragen aan het kosteneffectief reduceren van de CO₂-emissies in 2030. Daarnaast worden ook milieustudies, met betrekking tot procesefficiëntie ondersteund ter voorbereiding van versnelde klimaatinvesteringprojecten (VEKI-projecten) die al vóór 2030 kunnen bijdragen aan kosteneffectief reduceren van CO₂-emissies.

Een pilotproject betreft een proefproject waarin innovatieve CO₂-reducerende maatregelen worden getest in omgevingen die representatief zijn voor het functioneren onder reële omstandigheden; het gaat bij pilotprojecten om experimentele ontwikkeling.

Bij een demonstratieproject gaat het om investeringssteun voor een eerste praktijktoepassing door een eindgebruiker/exploitant. De aanvrager van de subsidie voor een milieustudie en een voorbereidende studie dient dan ook de beoogde investeerder te zijn die eigenaar wordt van hetgeen waarin geïnvesteerd gaat worden.

Het VEKI-project is een investering in een bewezen praktijktoepassing door een eindgebruiker/exploitant met een terugverdientijd van meer dan 5 jaar. De aanvrager van de subsidie voor een milieustudie gericht op een VEKI-project, dient met de vervolginvestering in zijn eigen activiteiten een milieuvoordeel te realiseren tijdens de looptijd van het investeringsproject.

2. Programmalijnen voor deze subsidiemodule

Deze subsidiemodule ondersteunt het innovatieprogramma van de Topsector Energie voor de industrie en de uitvoering van het Urgenda vonnis.³ Onder de industrie wordt verstaan: het geheel van

¹ Artikel 2, onder 86, van Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU 2014, L 187).

² Tweede Kamer, bijlage bij Kamerstuk 32 813 nr. 263, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-868320>.

³ Arrest van de Hoge Raad van 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006. Arrest van het gerechtshof: ECLI:NL:GHDHA:2018:2591.

ondernemingen die materiële goederen produceren, waarbij grondstoffen worden verwerkt en waarbij sprake is van een hoge graad van mechanisering en automatisering, genoemd in de Standaardbedrijfsindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek, hoofdgroep B, C, D (alleen energiedistributie) of E. Projecten gericht op afvang van CO₂ uit de atmosfeer of biomassa onder Programmalijn 5: Overige CO₂-reducerende maatregelen, hoeven niet op deze hoofdgroepen gericht te zijn.

Missie C van het klimaatakkoord en de Integrale Kennis en Innovatie Agenda (IKIA) voor klimaat en energie luidt: In 2050 zijn grondstoffen, producten en processen in de industrie netto klimaatneutraal en voor tenminste 80 procent circulair. Voor de innovatievragen die dat met zich meebrengt, zijn er meerjarig missiegedreven innovatieprogramma's opgesteld (hierna: MMIPs).⁴

In 2020 moet Nederland de uitstoot van broeikasgassen met 25 procent hebben vermindert ten opzichte van 1990 vanwege het Urgenda vonnis. Deze reductie geldt ook voor de jaren 2021 en verder. Met de ondersteuning van procesefficiëntiestudies gericht procesefficiëntie investeringen zal een bijdrage aan het behalen van het Urgenda vonnis worden geleverd.

Studies in de zin van deze subsidiemodule dienen te passen binnen de volgende programmalijnen en vraagstukken. Voor alle onderwerpen onder de hierna genoemde programmalijnen geldt dat de studies moeten bijdragen aan de versnelling van pilots of uitrol.

Programmalijn 1: MMIP 6 – sluiting van industriële ketens

Deze programmalijn richt zich met name op innovaties in industriële ketens waarbij ook reststromen worden meegenomen. Daarbij speelt recycling van materialen en de inzet van biograndstoffen naar hoogwaardige producten een belangrijke rol. De transitie naar circulair grondstoffengebruik zal richting 2030 nog vooral via hergebruik van afval-, materiaal- en productstromen en restgassen verlopen.

MMIP 6 is onderverdeeld in vijf deelprogramma's. De volgende drie deelprogramma's daaruit zijn onderdeel van programmalijn 1:

1. circulaire kunststoffen;
2. biobased grondstoffen voor producten en transportbrandstoffen;
3. circulaire non-ferro metalen.

Programmalijn 2: MMIP7- Een CO₂-vrij industrieel warmtesysteem

Deze programmalijn richt zich op het ontwerp en de (her)inrichting van klimaatneutrale energie- en warmtesystemen voor en optimale procesefficiëntie van industriële clusters en bedrijven. Het doel voor 2050 is om de warmtevoorziening voor alle temperatuurniveaus volledig CO₂-vrij te maken. De warmtevraag is drastisch gereduceerd door de toepassing van efficiënte processen en wordt ingevuld met duurzame bronnen. In 2030 is door power-to-heat oplossingen en inzet van duurzame warmtebronnen minimaal 5,3 Mton CO₂-emissiereductie en een energiebesparing van 93 Peta Joule (PJ) bereikt.

De huidige praktijk moet omgebouwd worden naar een systeem met maximale toepassing van circulaire warmte – het opwaarderen van restwarmte in plaats van emitteren naar het milieu. Tot 2030 richt innovatie zich op het versneld beschikbaar krijgen van technologie voor temperaturen tot ongeveer 300°C, zoals warmtepompen, door standaardisatie, modularisatie en ontwikkeling van projectmatige aanpak voor ontwerp en implementatie. Tegelijkertijd wordt technologie ontwikkeld die na 2030 in het hoogste temperatuursegment voor een omslag zorgt. Daarnaast wordt kennis opgebouwd voor optimale warmtebenutting in het systeem door het wegnemen van niet- technologische barrières.

Er zijn vijf deelprogramma's:

1. maximering van procesefficiëntie;
2. warmte-hergebruik, -opwaardering en -opslag;
3. diepe en ultradiepe geothermie voor industrie;
4. toepassing klimaatneutrale brandstoffen;
5. systeemconcepten voor warmte en koude.

Programmalijn 3: MMIP 8 – Maximale elektrificatie en radicaal vernieuwde processen.

Deze programmalijn is gericht op de ontwikkeling van kennis en kosteneffectieve innovaties voor volledig klimaatneutrale productieprocessen in 2050, optimaal geëlektrificeerd en volledig geïntegreerd in het duurzame energiesysteem. Industriële processen worden waar mogelijk elektrisch aangedreven, maken gebruik van klimaatneutrale (circulaire) grondstoffen en vervullen een belangrijke rol bij de levering van klimaatneutrale secundaire grondstoffen, energiedragers, eindproducten, flexibiliteit en energieopslag. In 2030 moet de industrie in staat zijn het variabele vermogen aan duurzame elektriciteit volledig op te nemen.

⁴ <https://www.topsectorenergie.nl/missies-energietransitie-en-duurzaamheid/missie-industrie>.

Uitdagingen zijn kostenreductie en opschaling van de elektrische waterstofproductie en de ontwikkeling van klimaat neutrale brandstoffen en moleculen, primair op basis van elektrochemisch conversie (in samenwerking met MMIP 6 en 11). Ontwikkeling van elektrische apparaten en elektrisch aangedreven processen vergroten de mogelijkheden voor elektrificatie. Combinatie met digitalisering biedt daarnaast richting 2050 kansen voor decentrale productieprocessen. Hiervoor is nieuwe kennis over veiligheid en proces control nodig. Parallel wordt onderzoek gedaan naar maatschappelijke en systeemimplicaties van industriële elektrificatie en wordt nadrukkelijk gestuurd op radicale procesvernieuwing en disruptieve innovaties die na 2030 het verschil moeten gaan maken.

Er zijn vier deelprogramma's:

1. productie waterstof, moleculen en innovatieve hernieuwbare brandstoffen;
2. flexibilisering en digitalisering;
3. (radicale) procesvernieuwing;
4. maatschappelijke implicaties van industriële elektrificatie.

Programmalijn 4: CCUS (Carbon Capture, Utilization and Storage)

In deze programmalijn staan afvang, transport, hergebruik en permanente opslag van CO₂ centraal. CCUS is ook opgenomen in MMIP 6 – Sluiting van industriële ketens. Naast technologie zijn veiligheid, maatschappelijk draagvlak, juridische aspecten en regelgeving van belang. CCUS is een techniek of toepassing die op beperkte schaal is bewezen, maar die nu op grote schaal in Nederland in de praktijk moet worden toegepast. Het realiseren van grootschalige pilots of demo's door de eerste stappen van deze projecten, de pre-project planning of haalbaarheidsstudies (FEED studies) te ondersteunen, is een belangrijke voorwaarde om de stap naar grootschalige uitrol te kunnen zetten. Met grootschalige pilots wordt beoogd om in de praktijk ervaring op te doen in de gehele of delen van de CCUS keten, kosten te reduceren, juridische en andere knelpunten te identificeren en inzicht in operationele effecten en reële kosten te verkrijgen. Het toepassingsgebied is de energie-intensieve en chemische industrie (incl. de productie van waterstof), afvalverbrandingsinstallaties (AVI's of AEC's) en de glastuinbouw.

Deze programmalijn richt zich uitsluitend op grootschalige toepassingen van de gehele keten van CC(U)S of een deel ervan waarvoor op dit moment geen sluitende businesscase mogelijk is, hetzij als vervolg op deze studie, hetzij via een tussenstap van een pilot. Grootschalig wordt opgevat als gelijk aan of groter dan de afvang, transport of hergebruik van 10 kton/jaar of de permanente opslag van 100 kton.

Binnen deze programmalijn omvatten de haalbaarheidsstudies nadrukkelijk alleen de aspecten of onderdelen van Front End Engineering Design of pre-project planning die nodig zijn om te kunnen besluiten over de haalbaarheid van een pilotproject binnen de periode van 3 jaar na afloop van het project (de studie).

Projecten die zich richten op de tijdelijke opslag of op permanente opslag van CO₂ op land, vallen niet onder deze programmalijn net als projecten gericht op CO₂-afvang bij elektriciteitsproductie of elektriciteit en warmteproductie uit fossiele brandstoffen (met uitzondering van AVI's of AEC's).

Onderwerpen voor studies binnen de programmalijn CCUS betreffen alleen haalbaarheidsstudies naar:

- Haalbaarheid van grootschalige CCUS pilotprojecten in de industrie, inclusief afvalverbrandingsinstallaties, waarbij de gehele keten of delen van deze keten, worden gedemonstreerd.
- Haalbaarheid van grootschalige pilotprojecten voor hergebruik van CO₂ (CCU), met aantoonbare netto CO₂ emissiereductie. Haalbaarheid van gebruik van bestaande of nieuw aan te leggen infrastructuur ten behoeve van CCUS.

Programmalijn 5: Overige CO₂-reducerende maatregelen

Hieronder vallen studies naar pilot- en demonstratieprojecten die andere CO₂-reducerende maatregelen in de industrie betreffen dan de maatregelen genoemd in programmalijn 1 tot en met 4.

Programmalijn 6: Procesefficiëntie

Deze programmalijn is gericht op het ondersteunen van milieustudies naar VEKI-projecten die op korte termijn CO₂ reduceren in de industrie door middel van het verbeteren van de procesefficiëntie. VEKI-projecten zijn geen pilot- of demonstratieprojecten. Deze studie is gericht op de basic engineering van reeds geïdentificeerde mogelijkheden voor procesefficiëntieverbeteringen. Het resultaat van de studie zou voldoende moeten zijn om het besluit over doorgang van het project te nemen en verder te gaan naar de fase van detail engineering en constructie.

De studies in deze programmalijn gaan over ingrijpende en complexe wijzigingen in de processen van een bedrijf met milieuwinst als gevolg. Om projecten zich hier op te laten richten, is de omvang van minimaal € 50.000 subsidie. De studie moet worden uitgevoerd door een derde partij in opdracht van

de penvoerder. Eventuele eigen inzet ter ondersteuning is niet subsidiabel.

Met studies onder deze programmalijnen worden projecten gesteund die een voorbereiding vormen voor ondersteuning in de Versnelde klimaatinvesteringen in de industrie (VEKI) regeling zoals benoemd in titel 4.6 van deze regeling.

TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Aanleiding en doel

Deze regeling voorziet in aanpassing van een tweetal subsidiemodules op het terrein van energie. De aanleiding voor deze wijzigingen is enerzijds om bij te dragen aan de versnelde reductie van CO₂ emissie in de industrie vanwege het Urgenda vonnis⁵ en anderzijds vanwege de toezegging aan de industrie om de verhoging van de ODE heffing te compenseren. Het doel is om investeringen in de industrie in procesefficiëntie en energiebesparing enkele jaren te versnellen en daarmee ook bij te dragen aan vermindering van energiekosten in de industrie.

Deze regeling voorziet allereerst in de wijziging van de submodule Topsector Energiestudies Industrie (hierna: TSE studies), zoals opgenomen in paragraaf 4.2.17 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (hierna: RNES). Er wordt een nieuwe programmlijn geïntroduceerd voor procesefficiëntiestudies en de submodule wordt opnieuw opengesteld voor aanvragen vanaf 15 september 2021. In de subsidiemodule Versnelde klimaatinvesteringen in de industrie (hierna: VEKI), zoals opgenomen in titel 4.6 van de RNES, wordt het subsidieplafond verhoogd, de realisatietermijn gewijzigd naar drie jaar, het maximale subsidiebedrag verhoogd naar vijftien miljoen euro en wordt voor bedrijven die kunnen aantonen niet te vallen onder artikel 2.15 eerste lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer toegestaan dat bedrijfsspecifieke energieprijzen gehanteerd mogen worden bij de berekening van de terugverdientijd.

2. Openstelling en wijziging van de TSE studies

De module TSE studies wordt uitgebreid met ondersteuning bij studies die zich richten op complexe grote procesefficiëntie investeringen. Bedrijven geven aan dat bij een investeringsbeslissing in procesefficiëntie in het voortraject, voordat de investeringsbeslissing wordt genomen en voordat externe financiering rond is, al kosten worden gemaakt voor de inhuur van externe technische consultants. De steun voor de procesefficiëntiestudies is daarom beperkt tot de kosten die door een derde worden gemaakt. Een goed investeringsplan met een technische beschrijving en financieel economische begroting is essentieel bij het nemen van de uiteindelijke investeringsbeslissing. Dit is noodzakelijk voor het aantrekken van externe financiering, de interne planning en vooral bij de definitieve investeringsbeslissing door het bedrijf.

Naast de al bestaande ondersteuning van de investering via de VEKI module wordt het via de wijziging van de TSE studies mogelijk om de voorbereiding van de investering te versnellen en de kwaliteit van het investeringsplan te verhogen zodat besluitvorming over de investering en de financiering daarvan kan worden versneld. Omdat de procesefficiëntiestudies gericht zijn op ingrijpende en complexe verbeteringen in de processen van bedrijven, is de minimale omvang van de subsidie gesteld op € 50.000 per project. De wijziging van de module TSE studies is ook onderdeel van de compensatie voor de industrie vanwege de stijging van de ODE heffing, zoals toegezegd aan de kamer (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 196, nr. 755). Naast deze inhoudelijke wijziging wordt de module TSE studies ook opnieuw opengesteld voor de periode van 15 september 2021 tot en met 14 december 2021, met een budget van € 7.500.000.

3. Wijziging van de VEKI

3.1 Aanleiding en doel

In 2020 moet Nederland de uitstoot van broeikasgassen met 25 procent hebben vermindert ten opzichte van 1990 vanwege het Urgenda vonnis. Het Urgenda vonnis heeft niet alleen betrekking op een tijdelijke reductie in 2020 maar moet voorzien in een blijvende daling in de jaren erna. Voor de industrie zijn de Urgenda maatregelen die passen in de VEKI ook van belang voor de reductieopgave van 14,3 Mton CO₂ in 2030. De potentie van de maatregelen in de industrie is relatief groot en op het gebied van procesefficiëntie ook kostenefficiënt. Bij de uitwerking van het voorstel 'actieplan energiebesparing industrie' blijkt een goede en verruimde investeringsregeling zoals de VEKI effectiever te zijn dan een nieuwe financieringsregeling.

De tweede reden voor de wijziging is de eerder genoemde toezegging door het kabinet om de industrie te compenseren voor de gestegen kosten van de ODE heffing vanaf 2020. Het voorstel voor

⁵ Arrest van de Hoge Raad van 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006. Arrest van het gerechtshof: ECLI:NL:GHDHA:2018:2591.

ODE-compensatie voor de industrie ligt in het verlengde van een bredere verkenning om een stimuleringsregeling te maken voor investeringen in procesefficiëntie en energiebesparing. De ODE-compensatie wordt nu gebruikt om hiermee een start te maken.

Het doel van de regeling is erop gericht om bedrijven te stimuleren versneld investeringen te plegen met betrekking tot procesefficiëntie en energiebesparing.

De veronderstelling is dat bedrijven die door de ODE-verhoging sterk geraakt worden, gebaat zijn bij een snelle vermindering van het energiegebruik van gas en elektriciteit. Voor de meeste bedrijven zijn de oplossingen daarvoor voorhanden zoals warmtepompen en warmteterugwinning uit rookgassen en gebruikte stoom. Naar verwachting zullen bedrijven een prikkel krijgen om een mix van maatregelen in te zetten om de energiekosten naar beneden te brengen.

Uit een consultatie van de industrie is gebleken dat veel sectoren ruimte zien voor procesefficiëntie, maar ook dat het bestaande instrumentarium hier onvoldoende op aansluit. Zo is bijvoorbeeld de SDE++ niet geschikt voor het stimuleren van procesefficiëntie of energiebesparende maatregelen. De verhoogde ODE-heffing is een prikkel om te investeren in procesefficiëntie. Met deze verhoging zijn er echter ook bedrijven die onvoldoende tijd hebben gehad om te investeren in procesefficiëntie en zo een stijging in hun energiekosten te voorkomen. Om het handelingsperspectief van deze bedrijven te verbeteren, is het belangrijk dat investeringen in procesefficiëntie met een terugverdientijd van meer dan vijf jaar aantrekkelijker worden gemaakt. Met enkele aanpassingen van de bestaande versnelde klimaatinvestering industrie (VEKI) is het relatief eenvoudig om ervoor te zorgen dat deze investeringen ook een betere terugverdientijd krijgen.

3.2 Inhoud van de wijziging

In de VEKI wordt een drietal wijzigingen aangebracht. Ten eerste wordt het maximum subsidiebedrag verhoogd van € 3.000.000 naar € 15.000.000. Daarnaast wordt de realisatietermijn (de periode waarbinnen het project moet kunnen worden uitgevoerd) gewijzigd van het moment van de start van de activiteiten tot 31 december 2023 naar een periode van drie jaar. Tot slot wordt de berekeningswijze van de terugverdientermijn voor een bepaalde categorie aanvragers aangepast. Naast deze wijzigingen wordt het beschikbare budget voor deze subsidiemodule verhoogd. De voornoemde wijzigingen worden gedurende de openstelling doorgevoerd.

Normaal gesproken wordt een subsidiemodule niet tijdens de openstelling gewijzigd. De reden hiervoor is dat wijzigingen van subsidiemodules op grond van artikel 5.4 van de RNES niet van toepassing zijn op aanvragen om subsidie die zijn ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van een wijziging, op subsidies die voor dat tijdstip zijn verleend en op subsidies die voor dat tijdstip zijn vastgesteld. Op deze aanvragen blijft de RNES van toepassing zoals deze luidde voor dat tijdstip. De wijzigingen die (al dan niet gedurende een openstelling) in een subsidiemodule worden doorgevoerd, zijn daardoor alleen van toepassing op aanvragen die worden ingediend na inwerkingtreding van die wijzigingen. Het doorvoeren van wijzigingen gedurende een openstelling van een subsidiemodule kan hierdoor nadelig uitpakken voor aanvragers die voor de wijziging al een subsidie hadden aangevraagd. In dit geval is wel gekozen om de VEKI gedurende een openstelling te wijzigen omdat de betreffende wijzigingen begunstigend zijn en vanwege het belang van een spoedige inwerkingtreding van deze wijzigingen (nog dit jaar meer bedrijven te stimuleren versneld investeringen te plegen voor procesefficiëntie en energiebesparing alsmede de industrie te compenseren voor de gestegen kosten van de ODE heffing).

De verhoging van het maximum subsidiebedrag maakt het mogelijk dat ook subsidieaanvragen voor grotere projecten kunnen worden ingediend, welke projecten als gevolg van het eerdere (lagere) maximum subsidiebedrag niet uitgevoerd werden. De wijziging met betrekking tot de berekening van de terugverdientermijn is relevant voor aanvragers met een hoog gas- of elektriciteitsverbruik. Dit zijn bedrijven waarvoor het maximale subsidiebedrag wordt verhoogd. Ten aanzien van de verlenging van de realisatietermijn is relevant dat deze termijn bepalend is voor de uitvoering van de subsidiabele activiteiten overeenkomstig een door de subsidieontvanger op te stellen plan (artikel 37, eerste lid, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies). De datum waarop de subsidiabele activiteiten overeenkomstig het plan moeten zijn uitgevoerd, kan bij aanvang van de activiteiten niet later liggen dan de realisatietermijn. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) heeft als uitvoerder van de regelgeving de mogelijkheid om een ontheffing te verlenen van de verplichting om de subsidiabele activiteiten uit te voeren overeenkomstig het plan – en dus binnen de op het moment van aanvraag geldende realisatietermijn (artikel 37, derde lid, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies). RVO zal ten aanzien van reeds verleende subsidies coulant omgaan met deze ontheffingsmogelijkheid.

4. Staatssteun

De subsidie die op grond van paragraaf 4.2.17 van de RNES (TSE studies) verstrekt wordt, bevat

staatssteun die gerechtvaardigd wordt door artikel 49 van de algemene groepsvrijstellingsverordening⁶ (milieustudie en procesefficiëntiestudie), door artikel 25 van de algemene groepsvrijstellingsverordening (haalbaarheidsstudie) en de algemene de-minimisverordening (vergelijkbare studie die geenhaalbaarheidsstudie of milieustudie is).

De subsidie die op grond van titel 4.6 van de RNES (VEKI) verstrekt wordt, wordt gerechtvaardigd door de artikelen 36, 38, 47 en 56 van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

De gestelde eisen in voornoemde titels en bijbehorende bijlagen van de RNES, alsook de algemene eisen uit het Kaderbesluit nationale EZ-subsidies zorgen ervoor dat de subsidie verleend wordt in overeenstemming met de eisen uit voormelde artikelen uit de algemene groepsvrijstellingsverordening en eisen met betrekking tot transparantie, stimulerend effect en cumulatie. Ook blijven voormelde subsidiemodules binnen de daarvoor geldende drempels voor aanmelding van de steun en maximum steunintensiteiten.

De in deze regeling opgenomen wijzigingen brengen hier geen verandering in.

5. Regeldruk

Alle aanvragers van subsidies op grond van titel 4.6 (VEKI) en paragraaf 4.2.17 (TSE studies) van de RNES zullen een aanvraagformulier inclusief projectplan en projectbegroting moeten indienen. Alle ontvangers van subsidie zullen daarna met de gebruikelijke taken zijn belast, die onder meer terug te vinden zijn in de RNES en het Kaderbesluit. Er wordt niet afgeweken van de standaardbepalingen en standaardformulieren die zijn ingericht op minimale administratieve lasten. Zo hoeven er geen voorschotaanvragen te worden ingediend, omdat voorschotten automatisch worden uitgekeerd. Projecten met een looptijd van een jaar of minder hoeven alleen een eindverslag aan te leveren conform het Kaderbesluit, geen tussentijdse rapportages. Voor de controleverklaring zijn uniforme formulieren opgesteld.

Op grond van de subsidiemodule TSE studies in de industrie worden voor de nieuwe openstellingsperiode circa 25 aanvragen verwacht, waarvan naar verwachting circa 16 aanvragen gehonoreerd kunnen worden. De administratieve lasten voor ondernemingen worden geschat op € 149.898. Dit is 2,00% van het subsidiebedrag van € 7.500.000. Op grond van de ophoging van de subsidiemodule VEKI worden circa 40 extra aanvragen verwacht, waarvan naar verwachting circa 30 aanvragen gehonoreerd kunnen worden. De administratieve lasten voor ondernemingen worden geschat op € 247.800. Dit is 0,46% van de ophoging van het subsidiebedrag van € 54.000.000.

De wijzigingen opgenomen in deze regeling zijn voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

6. Inwerkingtreding en vaste verandermomenten

Deze regeling treedt voor wat betreft de ophoging van het subsidieplafond van de module VEKI in werking met ingang van de dag na de datum van publicatie van deze regeling in de Staatscourant. De overige wijzigingen met betrekking tot deze module treden in werking per 1 september 2021. De wijzigingen die betrekking hebben op de submodule TSE studies treden in werking per 15 september 2021, de datum van de start van de nieuwe openstelling van deze module.

Met deze inwerkingtreddingsdata wordt afgeweken van de systematiek van de vaste verandermomenten, inhoudende dat ministeriële regelingen met ingang van de eerste dag van een kwartaal in werking treden en minimaal twee maanden voordien bekend worden gemaakt. Dat kan in dit geval worden gerechtvaardigd omdat de aanvragers van de module VEKI baat hebben bij een spoedige verhoging van het subsidieplafond. De aanvragers van grotere projecten krijgen de gelegenheid om hun aanvraag voor te bereiden en vanaf 1 september in te dienen. De eerdere inwerkingtreding van de ophoging van het subsidieplafond (dag na de datum van publicatie) ten opzichte van de wijzigingen van de module VEKI (1 september) geeft ook RVO de mogelijkheid zich voor te bereiden op de nieuwe aanvragen. Naar verwachting is er voldoende budget voor deze aanvragen beschikbaar.

De doelgroep van de submodule TSE studies is ook gebaat bij spoedige inwerkingtreding. Gebruikers kunnen per 15 september 2021 gebruik maken van een nieuwe openstelling, waarbinnen ook subsidie kan worden aangevraagd voor een procesefficiëntiestudie.

⁶ Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU 2014, L 187).

II. ARTIKELEN

Artikel I, onderdeel A (artikel 4.2.112)

In artikel 4.2.112 wordt een nieuwe milieustudie geïntroduceerd, namelijk de procesefficiëntiestudie. Deze studie wordt ook beschreven in Programmalijn 6 die is opgenomen in de nieuwe bijlage 4.2.16.

Artikel I, onderdeel B (artikel 4.2.114a)

Voor de in artikel 4.2.112 genoemde studies worden in dit artikel de subsidiabele kosten weergegeven. Specifiek voor de procesefficiëntiestudie wordt aangegeven dat alleen voor subsidie in aanmerking komen de aan derden verschuldigde kosten die op de studie betrekking hebben. Hiermee wordt bedoeld dat de studie aan een derde partij moet worden uitbesteed, wil de studie subsidiabel zijn. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies onverkort van toepassing blijft. In artikel 10, eerste lid, van dit besluit wordt onder andere bepaald dat alleen de redelijk gemaakte kosten die direct verbonden zijn met de uitvoering van een activiteit in aanmerking komen voor subsidie.

Artikel I, onderdeel C (artikel 4.2.117)

Aan artikel 4.2.117 wordt in onderdeel h een afwijzingsgrond toegevoegd specifiek voor de procesefficiëntiestudie. Indien een aanvraag betrekking heeft op een procesefficiëntiestudie waarvoor de te verlenen subsidie minder dan € 50.000 zou bedragen, dan wordt de subsidieaanvraag afgewezen.

Artikel I, onderdelen D en E (artikelen 4.6.3 en 4.6.6)

In artikel 4.6.3 wordt het maximum bedrag dat aan subsidie kan worden verkregen, verhoogd naar € 15.000.000 en in artikel 4.6.6 wordt de realisatietermijn vastgesteld op drie jaar. Dit heeft tot gevolg dat aanvragers van grotere projecten meer subsidie kunnen krijgen voor deze projecten en dat zij daarnaast meer tijd krijgen om het project te realiseren. De verhoging van het maximum bedrag dat aan subsidie kan worden verkregen laat echter onverlet dat lagere bedragen maximum subsidiebedragen voort kunnen vloeien uit de algemene groepsvrijstellingsverordening (in dit kader bijv. artikel 4, eerste lid en onderdeel cc, van de algemene groepsvrijstellingsverordening). Opgemerkt wordt dat indien subsidiëring niet zou zijn toegestaan op grond van het toepasselijk staatssteunkader, artikel 22, eerste lid, onderdeel b van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV subsidies een grondslag vormt voor afwijzing van de aanvraag.

Artikel I, onderdeel F (artikel 4.6.7)

Dit onderdeel voegt een uitzondering toe op de berekenmethode van de terugverdientijd. Als een bedrijf niet valt onder artikel 2.15 eerste lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer dan mogen bedrijfsspecifieke energieprijzen gehanteerd worden als deze afwijken van de standaardwaarden in bijlage 10a van de Activiteitenregeling milieubeheer. Het is wel aan het betreffende bedrijf om dit aan te tonen. Daarnaast geldt in algemene zin dat er van een subsidie een stimulerend effect moet uitgaan; het subsidieproject mag dan ook geen betrekking hebben op een al eerder verplicht gestelde maatregel op grond van een omgevingsvergunning milieu.

Artikel I, onderdeel G (bijlage 4.2.16)

Bijlage 4.2.16 wordt opnieuw vastgesteld. Onder andere wordt een nieuwe programmalijn opgenomen, namelijk Programmalijn 6 (Procesefficiëntie).

Artikel II

Dit artikel wijzigt de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2021. Voor de TSE studies wordt er een nieuwe openstelling opgenomen van 15 september 2021 tot en met 14 december 2021 met een plafond van € 7.500.000. Voor de VEKI wordt het subsidieplafond verhoogd met € 54.000.000 naar € 82.000.000.

Artikel III

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de verschillende onderdelen van deze regeling. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 6 van het algemeen deel van deze toelichting.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat – Klimaat en Energie,
D. Yeşilgöz-Zegerius*